



توکل، ضد کوشش و فعالیت نیست/ کسی که ترک تعلق کند بر عالم مسلط است

ابراهیمی دینانی چهره ماندگار فلسفه در برنامه معرفت گفت: کسی که ترک تعلق کند بر عالم مسلط است. انسان اگر به چیزی وابسته شود از آن کنده نمی‌شود. وقتی بنده چیزی نشوید، از همه چیز آزاد می‌شوید.

ابراهیمی دینانی چهره ماندگار فلسفه در برنامه معرفت گفت: کسی که ترک تعلق کند بر عالم مسلط است. انسان اگر به چیزی وابسته شود از آن کنده نمی‌شود. وقتی بنده چیزی نشوید، از همه چیز آزاد می‌شوید.

به گزارش خبرنگار مهر، غلامحسین ابراهیمی دینانی، چهره ماندگار فلسفه و عضو انجمن حکمت و فلسفه ایران در برنامه «معرفت» که از شبکه چهار سیما پخش می‌شود، در تفسیر مقالات شمس تبریزی اظهار داشت: در درون انسان حقیقت طلبی وجود دارد. هیچ انسانی نیست که در درونش، جویای حقیقت نباشد و حقیقت را دوست نداشته باشد. انسان حقیقت را دوست دارد و می‌خواهد به حقیقت برسد.

وی ادامه داد: حقایق در عالم بسیار است. همه حقیقت‌ها به یک حقیقت می‌رسند. حقیقت همه حقیقت‌ها، حق تبارک و تعالی است. همه انسان‌ها در فطرتشان به دنبال حقیقت هستند ولی راه را اشتباه می‌روند.

عضو انجمن حکمت و فلسفه ایران افزود: اگر کسی طالب راستی باشد، راستی خودش راه را نشان می‌دهد. دشمنی دشمن تر از خود انسان برای انسان وجود ندارد. این خود انسان، یک خود پیچیده ای است. انسان یک خود و چندین جلوه دارد. این جلوه‌های گوناگون انسان باید شناخته شود و از بین این جلوه‌های گوناگون، آن من واقعی را بشناسیم.

ابراهیمی دینانی تصریح کرد: ما لعنت بر شیطان می‌کنیم. شیطان ملعون خداوند و انسان‌ها است. حال این سؤال پیش می‌آید که شیطان در چه جایی زندگی می‌کند؟ هر موجودی یک جایی زندگی می‌کند. شیطان در درون انسان زندگی می‌کند. ما به تعداد آدمیان، بچه شیطان هم داریم. اگر این شیطان، مسلمان و رام شد، می‌توانیم حریف آن بشویم. اگر نتوانیم آن را رام کنیم، شیطان، انسان را رام می‌کند. این گفته من نیست. حضرت محمد(ص) فرمودند «هر انسانی یک شیطان دارد».

وی گفت: شیطان قسم یاد کرد که انسان‌ها را همراه کند، اما خداوند در جواب فرمود «تو بر بندگان خالص من، سیطره نخواهی داشت». شیطان با همه شیطنتش، یک اشتباه داشت. به خداوند گفت «من از آتش آفریده شده‌ام ولی آدم از خاک است و من نمی‌توانم در برابر خاک، سجده کنم». نادانی شیطان در جایی بود که آتش بالا می‌رود و گرم می‌کند و انسان از خاک و آب است. آب و خاک، آتش را خاموش می‌کند. آب، آتش را خاموش می‌کند و خاک هم همین‌طور. این نادانی شیطان بود که با همه شیطنتش، این را نفهمید که انسان می‌تواند آتش شیطان را خاموش کند.

چهره ماندگار فلسفه با بیان اینکه توکل یکی از صفات بالای انسان است و از صفاتی است که خداوند به انسان داده است، افزود: مردم فکر می‌کنند انسان اگر توکل کرد، همه چیز درست می‌شود و دیگر نباید کوشش کرد. توکل ضد کوشش و فعالیت نیست. تا می‌توانید بکوشید و تا در توان دارید، طلب کنید. بکوشید اما کوشش تنها کافی نیست. به کوشیدن خود مغرور نشوید و در عین اینکه کوشش می‌کنید، توکل بر حق تعالی باید داشت.

ابراهیمی دینانی بیان کرد: این یک واقعیت فلسفی است و شکی نیست که کوشش ثمر دارد. هر علتی معلول دارد. هر کوششی ثمره دارد. ما تمام اسرار آفرینش و اسرار این عالم را نمی‌دانیم. ما به اندازه فهم خودمان می‌دانیم. هر کسی به اندازه خودش می‌داند. آنچه که می‌دانید به کار ببرید و کوشش خود را به کار ببرید. اگر انسان همه چیز را می‌دانست، به توکل نیازی نبود، چون انسان همه چیز را نمی‌داند باید در آنجا توکل به خدا کند.

وی با بیان اینکه انسان تنها موجود آینده‌نگر است، گفت: انسان تنها موجودی است که گذشته، حال و آینده را می‌فهمد و زمان را به سه قسمت تقسیم می‌کند. ما در حال زندگی می‌کنیم، اما به گذشته می‌اندیشیم و از تاریخ برای آینده عبرت می‌گیریم. زمان گذشته است و بر نمی‌گردد، اما ما باید از آنچه در گذشته اتفاق افتاده، استفاده کنیم. آنچه که در تاریخ برای ما به یادگار مانده است، در حال حاضر در اختیار ما است. بنابراین باید به گذشته بیندیشید و گذشته را به حال بیاورید و برای آینده از آن استفاده کنید، اما اگر از گذشته تجربه نیاموزید، آینده درستی نخواهید داشت.

عضو انجمن حکمت و فلسفه ایران تأکید کرد: بعضی ها بیشتر به گذشته فکر می کنند، بعضی ها هم آینده نگر هستند. عده ای هم در حال هستند. هیچ کدام از اینها درست نیست. باید گذشته، حال و آینده را به هم متصل کرد. ما وقتی به گذشته فکر می کنیم، درواقع لحظه ها گذشته است. وقتی انسان به خود و بقاء خود فکر می کند، در لحظه ها است.

به گفته ابراهیمی دینانی، آنچه که در زمان است، پیر و فرسوده می شود ولی نفس ناطقه پیر نمی شود. ادراکات ما پیر نمی شوند. هر معلولی نیاز به علت دارد. این ادراکات از سر نفس است. نفس پیر نمی شود و مجرد باقی می ماند ولی بدن پیر می شود.

وی با بیان اینکه کسی که ترک تعلق کند، بر عالم مسلط است، افزود: انسان اگر به چیزی وابسته شود، از آن گنده نمی شود. وقتی بنده چیزی نشوید، از همه چیز آزاد می شوید.

چهره ماندگار فلسفه خاطرنشان کرد: متأسفانه تأثیر بدی ها بر خوبی ها، بیشتر از تأثیر خوبی ها بر بدی ها است. تأثیر بد بر خوب سریعتر از تأثیر خوب بر بد است.